

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo l gld., za pol leta 50 kr. — Naročnino sprejema J. Krajec v Novem mestu, dopise pa uredništvo.

Kdor želi kako oznanilo v „Dolenjske Novice“ natisniti dati, plača za dvostopno petit-vrsto 8 kr. za enkrat, dvakrat 12 kr., trikrat 15 kr.

Občni zbor

„katoliškega političnega društva za Dolenjsko“
bo v sredo 23. sušca ob polu 11. uri dopoldne
v hiši rokod. pomočnikov v Novem mestu.

Zbor bo sklepčen tudi pri slučajno manjši udeležbi udov, kakor pa zahtevajo pravila.

Gospodarske stvari.

Saditev tobaka po Dolenjskem.

Lani o veliki noči bil sem po mnogih letih zopet enkrat v svojem rojstnem mestu Metliki, da obiščem svojo staro mater. Prestopivši reko Kolpo, gledam na Kranjskej zemlji ves začuden, kar še poprej nikoli nisem videl, da se pri nas orje brez možkih ljudij, da ena žena vole goni, druga pa s plugom ravna. Vprašam hlapca, ki je prišel v Karlovec po mene, kako da je to, ter dobim za odgovor, da so možje in fantje vsi v Ameriko odšli. V Metliki samej se mi je pripovedovalo, da je od 225 hiš, kar jih ima Metlika, čez 300 oseb v Ameriko odšlo — da je to po vaseh še hujše, da so vasi, kjer ni razun otrok in starcev nobene možke duše. Vse novine našega cesarstva pišejo proti izseljevanju v Ameriko. Tudi Vaš list opominja vsacega, da domá ostane. Koliko pa sam po sebi sodim, ne gre tudi nobeden rad v Ameriko — toda mora s trebuhom za kruhom; zatorej ne mislim, da bi opomena kaj pomagala — ker le beda ljudi k izseljevanju sili. To žalostno stanje v domovini me opominja, da priobčim za Dolenjsko naslednje, kar bo, če se dobro tega poprimemo, gotovo pomagalo.

V mojej službi mi je dana prilika, da sem se spoznal s sajenjem tobaka. Večkrat sem vže mislil: Tako dober tobak kakor tukaj, bi mogel tudi pri nas doma rasti — v tistih krajih, kjer vino dobro zori — na reki Kolpi in dolnjej Krki v okrajih Novo mesto, Krško, Kostanjevica, Črnomelj in Metlika — posebno v Metliki bi se mogla pridelovati jedna najboljših vrst tobaka za cigarete. V obsegu mojega okroga v Bosni nahaja se okraj,

katerega podnebje do cela novomeškemu odgovarja; ta okraj ima poveršino od 2000 \square km nar več visoke gore ter ima v 5000 hišah 35.000 duš, od katerih jih 31.000 med poljedelce spada. V tem okraju sadi 2400 gospodarjev tobak; nasade 125 ha zemlje s 6,200.000 rastlinami ter pridelajo 3000 met. centov tobaka, za kojega dobijo 120.000 gld., povprečno na 1 ha čez 800 gld. ali pa na oral po 500 gld. Pridelalo bi se lahko v tem okraju še več tobaka, ali tukaj v Bosni je lenoba doma. Mislim, da bi bilo mogoče za našo Dolenjsko pridobiti dovoljenje za sajenje tobaka, in da bi se moglo s tem vspesno zaprečiti izseljevanje v Ameriko.

Nimam pri rokah podatkov od kupovanja tobačnih listov, vem pa, da bi se lahko zgodilo, mesto da država pošilja ves denar v Ogrsko, Bosno in v Črnogoro, kjer se sedaj kupujejo tobačni listi, da ysaj nekaj, recimo 500.000 gld., za tak sirov tobak za Dolenjsko ostane.

Zato Vam pišem ter Vam predlagam, da počnete v Vašem listu na to delati, da se to uvede. Če počnete, razpravo pisal Vam bom prav rad natančneje.

Če se Vaši možje prav zavzamejo, sem prepričan, da se bo to lahko doseglo.

Opomba vredništva. Hvala Vam, gospod za zanimiv spis. Prosim, le napišite tudi dalje razprave, radostno jih bomo priobčili. Naši gosp. poslanci se bodo za stvar, ki tolik dohodek obeta, gotovo z vsem naporom trudili, da postavno pravico za to pridobé.

Kaj je novega po avstrijskem cesarstvu?

Gavčevo ministerstvo je odstopilo. Ta novica je presenetila vso Avstrijo, dasi ni bila tako nepričakovana. Gavč si ni vedel pomagati. Zato je odstopil; ž njim je dalo ostavko celo ministerstvo. Cesar je ostavko vsprejel. Na mesto Gavča je poklical grofa Thuna, nekdanjega cesarskega namestnika na Češkem. Thunu se je posrečilo kmalu sestaviti novo ministerstvo. V njem so možje jako nasprotnega mišljenja. Poleg Čuha dr. Kaizla, poleg konservativnega Nemca Kasta

bo sedel v njem tudi zastopnik nemških liberalcev. Ali bo novo ministerstvo tako dalje „životarilo“, kakor poprejšnje, se sedaj še ne more vedeti. Nemci Wolfove manire bodo svojo stvar: opozicijo, trdovratno nasprotovanje gnali naprej. To že oznanjujejo po svojih glasilih in shodih. Druge stranke se še nečejo kar naravnost odločiti niti za Thuna, niti proti njemu. Čakajo, s kakšnim načrtom bo stopil novi ministerski predsednik pred zbornico. Desnica, v kateri so naši poslanci, bo postopala skupno še naprej. Voditelji raznih skupin desnice se že posvetujejo na Dunaju, kako bodo ravnali napram vladi. Državni zbor se snide 21. sušca. Ako ne pojde v zbornici delovanje mirnim potom, ako bodo nemški narodovci počenjali take surovosti kakor jeseni, bo Thun razpustil državni zbor in vladal sam absolutistiško. Pomlad se bliža, ki vzbuja kmetiču veselje in upanje. Od državnega zbora pa, ki se sedaj snide, kmet nima dosti pričakovati. Se že najdejo ljudje, ki so vsegdar pripravljeni zavirati vsako resno, kmetu in sploh nižjim stanovom koristno delovanje — kar prav dobro umejo nemški narodovci.

Ogri bodo v spomin postave 1848. leta ustanovili narodni praznik na dan 11. aprila. — Socijalni demokratje delajo ogerski vladi veliko preglavico. Povsodi šuntajo kmete. In zapeljanci so se v mnogih krajih res že vzdignili tudi proti vladnim komisijam. Vlada lovi hujskače, kaznuje kmete ostro. Ali bolje bi storila, ko bi najprej sama vsaj malce poznala tisto čednost, ki se jej pravi krščanska pravičnost.

Kaj je novega po širokem svetu?

Grškega kralja sta napadla 26. svečana dva lopova, ko se je peljal s princezinja Marijo iz Falerona v Atene. Streljala sta nanj iz zasede, pa ranila sta le jezdeca nekoliko in konja. Kralj in kraljčina sta se nepoškodovana pripeljala domov. Ona dva lopova so že prijeli. Bila sta uda velike zarote, ki se je skovala proti kralju. — Včasih se bolj varno sprehaja navaden človek kakor kakov kralj.

Kitajci so v velikih škripcih. Evropske velesile precej brezobzirno trkajo na njih vrata. Ta hoče imeti ta kraj, ona zopet drugi kraj. Pridružili so se tem „trkačem“ tudi sosednji Japonci. Rusi pošiljajo velika brodovja v vshodno Azijo. Japoncem to seveda ni všeč. Morda bode kmalu zavrelo na vshodu. Če se bo pa to zgodilo, bodo valovi vrelili od tam v Evropo in lahko kmalu doživimo splošno vojsko

Piše se nam:

Od Save. — Pretekli četrtek 3. marca smo imeli občinsko sejo v Krškem. Poleg navadnih reči je bila tudi slavnostna seja; na dnevnem redu je bila usta-

nova nove bolnice za Krško občino, kateri je temelj položila znana dobrotnica gospa Josipina Hočevnar, ker je v ta namen darovala trideset tisoč gold., ki so naloženi v eskomptni banki v Gradcu. S to ustanovo naj bi se petdesetletnica cesarjevega vladanja tudi v Krškem dostojno obhajala in županstvo ima izposlovati, da bi se bolnica smela imenovati po presvitlem vladarju. Ker je bila seja slavnostna, si lahko videl gospodo v že precej pozabljenih cilindrih. Poseben odbor, petero mož, je šel gospej se zahvalit za to veliko dobroto. Zdaj bodo bolniki imeli priložnost se doma zdraviti, in ne plačevati v Brežice, Zagreb, Karlovec, Reko, Trst, Celje, Gradec, celo na Dunaj. Bog daj veliko enakih dobrotnikov, da se bolnica res v tak stan spravi, ki bode vgajal v vsakem oziru!

Od Krškega kraja 6. marca. — V Krškem nahajaš veliko novih in prenovljenih poslopij, ki so nastala po znani dobrotni hiši; pa tudi okolica je nova obleko ovila. Bližnji Videm ima novo župno cerkev, ki je večinoma tudi po znani dobrotnici sezidana. Poglejmo v stari Leskovec, kamor je poprej tudi Krško mesto spadalo. Na griču že od daleč vidiš prenovljeno podružnico sv. Ane, ki daje prav lepo lice Leskovcu, in odkoder je krasen izgled po polju in na sosednji Štajar, kterege loči od nas modri pas Save.

Dokaj lepo se ti kaže tudi župna cerkev „Marije device na jezeru“, kakor se imenuje v starih listinah. Ta cerkev je bila lanskega leta vsa prenovljena; nov zvonik, nova streha, novo belenje. Za to delo so skladali dve leti po 22 odstotkov. Da bi pa cerkev ne bila lepa in okusna samo zunaj, daroval je gosp. nadžupnik Dr. Sterbenc nove klopi in prezlatenje vseh altarjev, ki ga stanejo čez tri tisoč gold. Zares, hvaležna mora biti Leskovška župnija svojemu gosp. nadžupniku, ki je toliko žrtvoval za svojo nevesto, „Marijo devico Žalostno“, ko se pri raznih prilikah vedno darežljivega skazuje do ubogih, do šolarjev, proti požarni brambi, tako da smemo nanj ponosni biti. Bog ga ohrani nam, ki zdaj nevarno boleha!

Iz Ribnice 8. sušca. — Kmetje na delo! Tako se je glasil uvod članka v Domoljubu št. 13. 1. 1897. Tega klica poprijeli smo se tudi mi kmetje Ribniške župnije.

Preteklo nedeljo dne 6. t. m. osnovalo se je tukaj „kmetiško društvo“, kakoršno imajo tudi že v Dobropoljah in drugod. Naši kmetje sklicali so za to nedeljo gospodarski shod. Vsem, kaj pa da, to ni po volji, pa kaj hočemo, — mi kmetje si tudi smemo pomagati. — K temu gospodarskemu shodu je prišlo v kljub slabemu vremenu toliko radovednih poslušalcev, da je bila precej obširna soba g. Ivana Rusa premajhna. Povabili so bili vrlega gosp. F. Jakliča, učitelja iz Dobropolja, res vnetega prijatelja kmetijstva. Razložil nam je v precej obširnem govoru pomen tega društva in pojasnil tudi pravila, in takoj se je vpisalo 143 deležnikov. Opravilni delež je 100 gld. Plača se pristopnine 1 gld. in deseti del opravljenega deleža, to je 10 gld. takoj, drugo pa pri malih zneskih po dogovoru načelstva.

Izvolil se je tisti dan tudi odbor, to je udje načelstva in udje nadzorstva.

Bog daj mlademu društvu srečo, da bi krepko rastlo in se lepo razvijalo v prospeh našega naroda.

Svibno dne 16. februarja 1898. — Toča in slaba lanska letina sta provzročili, da smo se sedaj v potrebi obrnili s prošnjo do slavne c. kr. deželne vlade v Ljubljani ter smo istinito dobili 700 gld. podpore, za kar se prisrčno zahvaljujemo. Žal nam je pa, da se

ta podpora ni razdelila po skupnem sklepu občinskega odbora.

Pravilno bi bilo, da bi bil gosp. župan občinski odbor poklical, da bi se tako v splošnem posvetovanju vkrenilo, kako in kam bi se podpora razdelila. Ker tako ravnanje je med občani, rahlo povedano, nezadovoljnost provzročilo.

Daj Bog, da bi vsaj letošnja letina bila boljša in rodovitna, da bi se potem žalost in nezadovoljnost vbogega kmeta v veselje spremenila, ker sicer mora kmetski stan propasti.

Pismo iz Amerike. — Malo kedaj se kaj čita iz Amerike, zatoraj hočem jaz napisati nekaj vrstic našim prednikom, da bodo doma čitali, kako se nam godi v Ameriki. Večkrat sem čul še doma, da tukaj ni dosti katoličanov, ter da se vsak, kateri semkaj ni pride, pchujša, kakor tudi da k sv. maši in spovedi ne gre. Vendar pa temu ni tako. Katoliškega prebivalstva je v Zjedinjenih državah 9,856.622 duš; največja škofija v New-Jorku šteje 825.000 duš. Drugo mesto zavzema nadškofija Chicago s 650.000 dušami. Ž njo se meri škofija Boston, katera obsega 600.000 duš. Nato sledi škofije: Broklyn 500.000 duš, Philadelphia 450.000 duš, St. Louis 229.139 duš. Nad 100.000 duš brojijo škofije: Baltimore Hartford, Providence, Springfield, Peoria, Cincinnati, Cleveland, Detroit, Grand Rapids, Louisville, Dubrque, New Orleans, Albany, Buffalo, Newyork, Harrisburg, Seranton, St. Paul, San Francisco in Santa Fe. Apostolski vikarijat v Alaski šteje 1000 duš. — V Zjedinjenih državah imamo sedaj 13 nadškofov, 77 škofov in 10.911 duhovnikov, izmed katerih je 2.774 redovnikov. Cerkva je vseh skupaj 5946 s stalnimi župniki in 3442 misijoni. Razun tega imamo katoličani 215 višjih izobraževalnih zavodov Colleges za dečke in 914 akademij za dekleta. V 3636 katoliških farnih šolah se podučuje 819.575 učencev. V katoliških sirotišnicah, katerih je 248, je v oskrbi 33.039 sirot. Katoliških dobrotelnih zavodov je 757, in jih vodijo posvetni katoliki.

Prošlo leto bilo je v Zjedinjenih državah linčanih 166 oseb, leto popred pa 131. Od imenovanega števila pripade jih 146 na južne, 20 na severne države. 122 izmed teh žitev bilo je zamorcev, 39 je bilo belih in 5 Indijanov. Postavno so usmrtili lani 128 zločinov; 6 več nego prejšno leto, in sicer na jugu 82, na severu 46, izmed katerih je bilo 72 belih 51 zamorcev, 3 Indijani in 2 Kitajca. Samoumorov je naznanjenih 6600; 80 več nego prejšnje leto. — Požari so povzročili l. 1897. 129 milijonov dolarjev škode.

Dela imamo tukaj v La Salli še precej, posebno v tovarni za cink dela precej naših rojakov. V Peru izdeluje zdaj ena kompanija novi rov za premog, kjer so tudi naši rojaki nastanjeni. Ravno tako tudi v tovarni za orala in tovarni za ure.

Srčen pozdrav!

Jurij Kovač.

Domače vesti.

(† Umrl) je 4. t. m. Viktor Globočnik, c. kr. notar v Kranju in deželni poslanec. Bil je vrl in delaven narodnjak. Pogreba se je udeležilo silno veliko ljudstva, mej drugimi tudi mnogo deželnih poslancev.

(† Umrla) je sinoči občeznana posestnica gospa Ana Nimrod preje Pflieger. Naj v miru počiva!

(Popravek.) V zadnjem listu „Dol. Novic“ se nam je silno neljuba pomota urinila. Umrl je bil duhoven gosp. Anton Čebašek, kterega smo zame-

nili s preč. prelatom Čebašek-om v Ljubljani. Naj nam častiti bralci to pomoto odpustijo, veleč. gosp. prelatu pa želimo še dolgo življenje.

(Sveti oče Leo XIII.) je praznoval dne 3. marcija dvajsetletnico svojega papeštva. Ob tej priliki mu je tudi nekaj slovenskih občin poslalo čestitke in izraze svoje udanosti. Koncem tega meseca bo v Rimu tudi javni konsistorij, v katerem bodeta potrjena naš novi knezoškof Dr. Anton Jeglič, in novi goriški knez in nadškof Dr. Jakob Missia.

(Nadvojvodinja Štefanija) vdova prestolonaslednika Rudolfa je bila za pljučnico nevarno obolela, vendar je že iz vse nevarnosti.

(Novo hišo) jela bo graditi novomeška občina, da tako pomanjkanju lepših stanovanj opomore. Načrti in stroškovnik so izgotovljeni in bo javna dražba za zidanje v najbližjem času razpisana. Hiša bo dvonadstropna, za 6 družin urejena, in bo vsem novejšim zahtevam ustrezala. Pročelje hiše bo lepo, brez da bi bilo potratno. Brezdvomno bo prijetno notri stanovati.

(„Dolenjsko pevsko društvo“ in „Glasbene Matice“ učitelji iz Ljubljane) so nam 6. t. m. podali v „drugem glasbenem večeru“ mnogo umetnostnega užitka. — Pred vsem so se odlikovali zopet gospodje iz Ljubljane, vsak je umetnik na svojem instrumentu, in milota je slušati jih, ko igrajo bodisi posamič ali skupno. Tako je pokazal najbolj g. Hoffmeister svojo globokočutno in izrazovito igranje na klavirju v R. Wagnerja: nastop gostov na Wartburgi, g. Junek svojo skoro nedosežno spretnost na cellu v F. Servais: koncertni stavek, g. Vedral čisto i točno igranje na gosli v Nedbala „podoknici“ (serenadi). Vsled burnega priznavanja so umetniki k vzporednim točkam dodali še nekatere. Konečno so igrali skupno z globokim čutom dva oddelka iz F. Mendelsohna slovitega 1. klavirskega trio. — Pa tudi domače moči so donesle lepih toček k popolnemu uspehu tega večera. Pod spretnim vodstvom g. pevovodje Ig. Hladnika se je pel Jos. Haydna težavni trospey št. 27 iz „Stvarjenja“ ubrano in s finim povdarkom. Gospodičina Milka Dolencjeva je izkazala tudi v višini prikupljiv i zvonek glas, pri gosp. Kozini smo zopet občudovali milobo njegovega šolanega petja, in gosp. Toporiš nas je kar osupnil s svojim globokim senornim basom. Točka se je morala na zahtevanje ponavljati. G. Kozina nam je še točno interpretoval dve nežni pesmici J. Roskošny-ja. — Gmotni uspeh je bil baje dovoljen, pa bi bil lahko večji, ako bi redko priliko za take izvanredne umetnostne užitke znali ceniti i porabiti iz družib krajev Dolenjske, ki niso Bog ve kako oddaljeni od Novega mesta. Upamo, da zamudo popravijo pri tretjem Glasbenem večeru.

(„Glasbena Matica“ v Novem mestu.) Pri odborovi seji dne 12. marca t. l. določila so se za odbornike uradne ure sledeče: Nadzornik g. Dr. Detela ima uradne ure vsako sredo in soboto od 11. do 12. ure dopoldne v ravnateljstvu višjega gimnazija, daje vsa potrebna „Glasbene šole“ tikoča se pojasnila in prejema eventualne pritožbe; blagajnik g. pl. Sladovič, lekarnar v Novem mestu, posluje redno vsaki dan, izimši nedelje, od 10.—12. ure in prejema v lekarni doneske, namenjene glasbeni šoli. Plačila za vsaki mesec štejejo od 24. vsacega meseca in se morajo skrajno do 5. vsacega poznejšega meseca ponoviti, sicer bi dotično poučevanje prenehalo.

(Tretji Glasbeni večer) „Dol. pevskega društva“ in „Glasbene Matice“ se bode v Novem mestu

vršil v soboto 2. aprila t. l. točno ob 8. uri zvečer kakor doslej v Narodnem domu. Sidelujejo zopet profesorji „Glasbene Matice“ iz Ljubljane gg. K. Hoffmeister, J. Junek in J. Vedral v 4. točkah. — Združeni mešani zbor bode štel do 70 grl, česar v Novem mestu, kolikor pomnimo, še ni bilo. — Pelo se bode: en zbor iz Haydnovega Stvarjenja ter tu še ne pete na novo harmonizovane: M. Habada „Sem Slovenska deklica“ i „Rožmarin“ ter J. Čerina „En starček je živel“. Prvi dve pesmi pelo je lansko leto „Slovansko pevsko društvo“ na Dunaju. Novine brez razločka so jih hvalile in imenovala „lepe, prave bisere plemenite narodne poezije, prekrasno obrobline in izbočene z mojstersko umetnostjo“. — Pela se bodeta tudi dva nova nalašč za ta večer zložena dvospeva g. Hoffmeistera. — Glasbeni večeri so pristopni vsakemu, posebna vabila se torej ne bodo izdajala. — Cene prostorom so iste kakor so bile za drugi glasbeni večer. Vstopnice se dobivajo od 25. t. m. dalje v trgovini g. Jos. Medveda na glavnem trgu. Oddati je le še malo sedežev, naročniki dosedanjih večerov, ki bi vsled kakih zaprek sedežev ne rabili pri tretjem večeru, naj jih blagovole v spečanje proti oddačilu oddati v trgovini g. Medveda.

(Obrtna zveza za Kranjsko) je priredila pretečeno nedeljo javen shod v Kandiji pri gosp. Fr. Pintarju. Shod je bil mnogoštevilno obiskan. Govoril je gospod Iv. Kregar iz Ljubljane o vprašanju: „Ali je mogoče rešiti mali obrtni stan?“ Gospod zvezni predsednik Sturm pa o organizaciji slovenskih obrtnikov. Govorila sta jako prepričevalno, zanimivo. Shod se je vršil v najlepšem miru. Dal Bog, da bi obrodil obilo sadu. Obljubili so Ljubljancem, da bodo še prišli. Mali obrt je treba rešiti. A prvi korak k rešitvi je krepka organizacija.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu februarju 1898 je 152 strank vložilo 49.737 K 68 h, 84 strank vzdignilo 25.936 K, toraj več vložilo 23.800 K 68 h, 10 strankam se je pozojil izplačalo 14. 540 K, stanje vlog 933.631 K 69 h, denarni promet 179.351 K 91 h.

(V bolnišnico Usmilj. bratov v Kandiji pri Novem mestu) se je sprejelo meseca februarja 60 bolnikov, koncem januarja jih je ostalo 33, skupaj 93. Od teh se jih je ozdravilo 45, zboljšalo 9, neozdravljena bila sta 2, umrla sta 2, in sicer eden vsled ostarelosti, eden vsled jetike. V oskrbovanju ostalo jih je 35. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom preteklega meseca 983.

(Oddaja trt in sadnih dreves.) Kmetijska podružnica bo oddajala svojim članom trte in sadno drevje v pondeljek 21. t. m. Zglasiti se je za nje pri g. Perko-tu v Novem mestu.

(Poučni tečaj za vinogradnike), katerega je priredila kmetijska podružnica v Novem mestu po vspredu, objavljenem že prej v tem listu, vršil se je zadnje tri nedelje v spodnji sobani hiši kat. družbe rokodelskih pomočnikov. Poučevala sta gg. Fr. Gombač in B. Skalicky. Udeležba je bila prav velika. Vsako nedeljo zbralo se je okola 80 gospodarjev in kmetijskih mladeničev, ki so pazno sledili besedam govornikov. To je veselo znamenje in kaže, da se naši gospodarji prav dobro zavedajo svojega poklica in da si želé pomagati do novih vinogradov. Med tem tečajem je bil v nedeljo dne 6. t. m. popoldne enaki poduk tudi v Podgradu, kjer sta poučevala tudi gori omenjena učitelja. Ob prihodnjih nedeljah priredi kmetijska podružnica še praktične vaje v cepljenju

trt, da se gospodarji tudi v tem pogledu popolnijo svoje znanja. Ume se samo ob sabi, da se bodo tudi pri tej priliki poučevali v enem in drugem prašanju.

(Nov ameriški matičnjak in trtnica.) Kmetijska podružnica novomeška je vzela za novo trtnico zemljišča gg. Illovsky-ja in Seidl-na v dvanajstletni zakup. Z napravo nove trtnice, ki leži tik Novega mesta — ob cesti proti Ločni — se je že pričelo.

(Konjski sejm.) Pondeljek po sv. Jožefu t. j. 21. sušca bo v St. Jerneju nov sejm samo za konje. Ker se v St. Jerneju vedno veliko in lepih konj prižene, se gospodarji in kupčevalci vabijo k obilni udeležbi.

(Ponesrečil se je) pred dvema tedni vis. čast. gosp. dekan iz St. Jerneja. Pripeljal se je od neke podružnice, ko je bil že pri Saje-tovi hiši se konji splašijo ter zvrnejo gosp. dekana, da je s silo odletel v telegrafni drog, ter si ramo hudo peškodoval. Pri tej priliki so farmani z njih veliko skrbjo pokazali, kako visoko čislajo gospoda dekana. Sedaj je gospodu že precej boljše.

(Ponesrečila se je) 3. t. m. ob 10. uri dopoldne 68letna gluhonema Marija Jakše iz St. Petra pri Novem mestu. Na pôdu svojega sina je bila zlezla na lestvo, pa tako nesrečno pala, da je brez zavesti obležala. Našel jo je njen sin. Umrla je še isti dan.

(Iz rodoljubnega Krauja) prejelo je podporo društvo za slovenske visokošolce na Dunaju darilo 62 gl. katere je mej tamošnjimi rodoljubi nabral velespošt. gosp. Viktor Globočnik, c. kr. notar, dež. poslanec itd. To svoto je društvu izročil gosp. Ivan Varl, pravnik. Darovali so sledeči p. n. gospodje: Viktor Globočnik, c. kr. notar, dež. posl. itd., Vinko Majdič, veletržec itd., Dr. Einar Savnik, zdravnik, Dr. Val. Stempihar, odvetnik, po 5 gl.; Karol Savnik, župan, ces. svetnik itd. 3 gl.; Karol Florijan, trg. in posest.; Ivan Maselj, c. kr. gimn. prof.; v. g. Anton Mežnarec, dekan, knezoškof. svetnik; Fran Omerša, trgovec; Dr. Jak. Žmavec, c. kr. gimn. prof. po 2 gl.; Chrobath Fran, trgovec; Avg. Drukar, not. kand.; Dr. El. Globočnik, zdravnik; Pavel Juvančič, dež. sođ. svetnik; Al. Lavrenčič, knjigovodja; Janko Majdič, trg.; Jože Majdič, trg.; gospa Marenčič Marija, posestnica; Mavril Mayr, pivovarnar; Peter Mayr, pos.; Tomo Pavšlar, pos. valj. mlinar; vč. gosp. Dr. Fran Perne, veroučitelj; Ivan Pezdrič, šolski vodja; Ciril Pirc, trgovec; Konrad Pačnik, pos.; Dr. Fr. Prevc, odvetnik; vč. g. Iv. Renier, kaplan; Vilj. Robida, c. kr. fin. komisar; V. Rohrman, c. kr. vladni tajnik; Ivan Rakovec, trgov.; Ferd. Sajovic, trgovec.; Sajovitz Fr., hotelier; Anton Stritof, c. kr. gimn. prof.; Novak Franz, c. kr. gimn. prof.; Ivan Valenčič, hranil. tajnik; Andrej Žumer šolski nadzornik; Anton Korošec, živinozdravnik, vč. g. Franč. Žvan, kaplan po 1 gl. Neimenovana in g. Dr. Valentin Korun, c. kr. gimn. prof. po 50 novč. — Za toliko blagih darov bodi najiskrenejša zahvala! Dalje darove hvaležno sprejema vč. Franč. Jančar, monsieur, papeški čistai komornik, župnik nenšk. vit. reda, Dunaj, I. Singerstrasse 7.

Loterijske številke.

Gradec	5. marca	4	89	58	33	43
Trst	12. „	77	43	22	41	68

Darovi za novomeško dijaško kuhinjo.

Gosp. svetnik J. Kinsky 3 gld.; dobrotniki iz Mesta in Kandije 27 gld. 95 kr.; veleč. gosp. kanonik R. Frank za drugo polletje 10 gld.; g. Jos. Plantarič, kaplan 3 gld.; g. Anton Božič. Jurovo na Hrvatskem 5 gld.

Zahvala.

V sredo dne 2. marca t. l. je slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Krškem poklicalo v pret. letu po povodnji poškodovane posestnike iz Št. Jernejske občine, da med nje razdeli od državne podpore kupljeno koruzo.

Tem potom se toraj podpisani v imenu vseh obdarovanih toplo zahvaljujemo vis. naši državi, kakor tudi vsem onim, ki so pripomogli za dobavo te podpore, posebno pa slavnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu v Krškem za vso skrb in trud, katero je imelo ves čas, kakor tudi v dan razdelitve.

ČADRAŽ, dne 6. marca 1898.

Anton Barborič, Janez Kerhin, Franc Pelko, Jozef Bučar, obdarovani.

Razglas!

Glasom odloka visokega c. in kr. vojnega ministerstva z dné 2. februarija 1898, št. 492 namerava Njihovo c. in kr. Apostoliško Veličanstvo, povodom petdesetletnega vladarskega jubileja ustanoviti spomeniško kolajno, s katero bodo osebe vsih stanovnih vrst in vsi širzni redi obdarjeni, ki so v času od 2. decembra 1848. do vsključno 2. decembra 1898. v stalni vojni, v vojni mornarici, pri gardi in v deželni brambi ali pri orožništvu dejansko služili. Namerava se dve vrste teh kolajn in sicer: bronasto. Za iste kateri so služili do 50 let: zlato, z čez kolajno razprostranim orlom za iste, kateri so služili čez 50 let. Kolajno iz bakra zamorejo prejeti: 1. Isti, kateri so bili po starem vojnem zakonu potrjeni vojakom ter so še v osmem letu bili v dejanski službi. 2. Isti pa, kateri so bili potrjeni v vojake potem, ko je vojni zakon z dné 5. decembra 1868. leta bil upeljan, pa še-le se slednjim letom dejanske službe. 3. Vsi oni, kateri posedujejo vojno kolajno, in 4. Vsi kadetje ne gledé na čas njihovega službovanja.

Pravico do prej omenjene spomeniške kolajne imajo tedaj tudi vse one vže iz vojne zaveze odstavljene osebe in sicer: 1. Bivši nadčastniki, vojni duhovni in oni v nikakem činovnem razredu uvrsteni gažistje in vse moštvo. 2. V nikaki činovni razred uvrstene osebe in vse moštvo v kolikor so a) na podlagi prejšnjih vojnih predpisov služili še v osmem letu, b) na podlagi od 5. decembra 1868 veljavnih vojnih predpisov v stalni vojni tretje, in v vojni mornarice 4. dejansko službeno leto pričeli, c) neposredno v deželno brambo potrjeni, kateri so bili še po starih vojnih predpisih potrjeni ter so bili skozi 8 let v dejanski službi, d) po dné 5. decembra 1868. leta uveljavljenih vojnih predpisih potrjeni, ako so bili še tekom slednjega postavno določenega dejanskega službenega leta še v dejanski službi; od leta 1895. do 1898. isti, kateri so služili drugo leto v dejanski razmeri v deželni brambi.

Temeljem tega razglasa se imajo tedaj vse iste osebe, katere imajo pravico do prej omenjene spomeniške kolajne, v času od dné 14. do izključno 23. marca 1898. leta prijaviti v pisarni dotične občine, v katerej stalno bivajo.

Povodom prijave treba se je v dokaz pravice izkazati z vojno odpustno listino, odslovnico, črnovojniško prehodnico, ali izstopno vjerodajnico.

Na one pa, kateri bi ne bili v položaji se izkazati z jedno preje omenjenih listin, se ne bode zamogle ozirati.

Isti pa nimajo pravice do spomeniške kolajne, kateri so vsled kake sodnijske obsodbe zgubili svoja častna znamenja.

Konečno se pripomni, da se častnikom, vojnim duhovnom in vojnim činovnikom v odpustu, v rezervi ali nedejanskem, v umirovljenim ali invalidnim stanu, nadalje v razmeri razvun službe ali v evidenciji, kakor tudi moštvo v nedejanski razmeri ni treba prijaviti radi podaritve spomeniške kolajne, kajti isti so uže itak zabilježeni pri mero-dostojnih oblastih.

C. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovem,
dné 8. marcija 1898.

Oklic.

IV. 58/94

1

C. kr. okr. sodišče Krško naznanja: Na prošnje c. k. finančne prokurature za Kranjsko kot postavne zastopnice cerkve sv. Primoža župnije Studenec dovolila se je prostovoljna dražba nekdanj Jernej Liščevih, zdaj cerkvenih zemljišč vl. št. 36 in 37 k. o. Hubojaica, vl. 254, 697 in 698 k. o. Bučka in to po posameznih parcelah ter v to svrhu določil narok na

21. marca 1898

pričenši ob 8. uri dopoldne (in če bo treba tudi prihodnji dan) pri sv. Primožu. Zemljišča so cenjena 2299 gld. Obstoje iz dobro ohranjenih poslopij, njiv, travnikov, vinogradov, host in pašnikov, leže blizo skupaj in so primerna za sredno kmetijo. Ponudnik mora 10% varščino položiti predno se prične prodaja v roke sodnega poverjenika; zdražitelj mora skupilo, ako je noče takoj šteti, v dveh enakih obrokih tekom 3 mesecev od prodaje naprej računano v roke župniškega urada na Studencu plačati, cerkveno upravništvo sme pa drugo polovico skupila na kupljenih parcelah zavarovano pustiti.

C. kr. okr. sodišče Krško,

dné 7. marca 1898.

(76)

Prihodnji pondeljek, 21. marca ob 11. uri dopoldne bo v Novem mestu

prostovoljna javna dražba.

Na dražbi bo prodano:

Pod za mlatiti, šupa za krmo in kamenje za zidanje.

Pod je še prav dobro ohranjen, kamenja je nekaj že obdelanega za zidanje. Vse to se nahaja pri vhodu na ločenski cesti, kjer bo Mesto hišo zidalo, in je last gospe pl. Fichtenau. Kupi se lahko vse skupaj ali vsako posebej.

(83)

Franc Murn,

lectar in svečar v Kandiji pri Novem mestu,

skupuje različne voščene in rumen vosek po najvišjih cenah. V zalogi ima vedno izvrstni med, katerega prodaja na drobno in debelo.

(81-1)

Poslopje s posestvom,

premični-
no, zem-
ljiščem in vsem pripadajočim je na prodaj na Uršnik selih h. št. 65. (Fara Toplice).

(78-1)

Razglas.

Iz gozdne drevesnice v Beršlinu pri Rudolfovem se bodo oddale letos spomladi sledeče sadike:

400.000	3letnih krepkih smrek;
400.000	2 " mecesnov;
120.000	2 " črnih borovcev;
15.000	2 " " jelš;
10.000	2 " ameriških borovcev.

Sadike se bodo prodajale v drevesnici ali pa primerno zavite in postavljene na pošto ali železnično postajo in sicer: smreke, mecesni in črni borovci po 1 gl. 50 kr., črne jelše in ameriški borovci po 2 gl. za tisoč (1000) komadov.

Pismena ali ustmena naročila za te sadike sprejema c. kr. okrajno glavarstvo v Rudolfovem, Krškem in Črnomlju, podpisano c. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Rudolfovem in pa c. kr. gozdar v Rudolfovem, Krškem in Črnomlju do konca marca 1898, pri katerih se morajo naročena drevesca proti potrdilu takoj plačati.

C. kr. okrajno gozdno nadzorstvo v Rudolfovem,
dné 24. januarija 1898. (35-4)

Dve parceli gozda in delež gmajne,

last gospe pl. Fichtenau, bo iz proste roke **tiho nedeljo 27. marca po javni dražbi prodano.**

Kupci naj se zberejo pri Gotenski cerkvi po popoldanskem Šmihelskem cerkvenem opravilu. — Varsštine je treba 10 procentov, plačilo po dogovoru.

Zaloga mrtvaških trug

vsakovrstne cene in velikosti, prosto in najfineje izdelane priporoča **Maks Kos**, mizarski mojster v Krškem pri farni cerkvi št. 79. (58-2)

Posestvo s hišo, gospodarskim poslopjem, k kateremu spadata dva vinograda, 30 oralov gozda, njive in travniki, je iz proste roke na prodaj na Moravi št. 2. fara Ajdovec pri Žužemberku. — Več pove lastnica Jovana Smrekar ravno tam stanujoča. (63-2)

Kovačnica z vsem orodjem v mestu Črnomelj hiš. št. 151 nasproti živinskega trga daje se v najem. — Več se poizvé pri lastnici vdovi **Franciški Schweiger** v Črnomlju št. 151.

Hiša na prodaj je v Novem mestu v sv. Jurja ulici št. 178, s tremi sobami, kuhinjo, kletjo, dryarnico, svinjakom in lepim dvoriščem. Vse je še v dobrem stanu. Proda se s penzionistom vred za 1350 gl., brez penzionista pa za 1650 gl.
Več se izve ravno tam.

Dobre tri orale gozda,

v katerem se nahaja večinoma bukovina, na prodaj je v občini Poljanici pri Toplicah. Cena je 300 gl. Pripomniti je, da križajo gozd tri pota, toraj je jako pripravno za les izpeljavati. — Več pove lastnik **Janjo Königmann**, dimnikar in hišni posestnik v Novem mestu.

Konjski sejm.

Dne 21. sušca to je v pondeljek po sv. Jožefu to v Št. Jernej nov sejm samo za konje. Ker se v Št. Jernej vedno veliko in lepih konj prižene, se go-spodarji in kupčevalci vabijo k obilni udeležbi.

Gospodom trgovcem možkih oblek!

kteri potrebujejo

izurjenega krojača

se priporoča 25letni fant **M. Kuželički, Grivac, Brod** pri Kulpi. (80)

Lepa ovsena slama je na prodaj v grajščini **Srebrnče** pri Novem mestu. (79-1)

100 centov detele in 50 centov krme

je iz proste roke na prodaj na Ljubnem pri Uršnih selih ob cesti pri **Marlus Kajš**, Ljubno pošta Toplice.

Pravi golobi pismonoši,

Antverpeniške pasme, izborni zrakovadralci, dobé se pri c. kr. okrajnemu tajniku **Fran Demscherju** v Rudolfovem.

Kovačnico z orodjem ali brez orodja na dobrem prostoru išče dobro izučen kovač. Ponudbe sprejme **Ivan Čuk**, kovaški mojster pošta **Draga Suchen**. (75)

Posestvo v Ločni pri Novem mestu,

v prav dobrem stanu, se daje v najem ali pa se tudi proda. — Več pove lastnik

(77-1)

Franc Rifelj,

posestnik v Ločni št. 11. (Pošta Novo mesto.)

P. n.

Slavnemu občinstvu s tem najljudneje naznanjam, da sem otvoril dne 6. marca t. l.

urarsko delalnico v Kočevju

na Auerspergovem trgu št. 94

ter priporočam svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur, ur z nihalom in budilnic, kakor tudi veriže najfinejše do najceneje vrste. Popravila ur kakor tudi vseh v urarsko stroko spadajočih stvari izvršujem solidno, najhitreje ter cenó z večletnim pismenim jamčenjem.

Naročila po pošti izvršim kar najhitreje mogoče in vestno.

Za obilna naročila in obisk uljudno prosim s spoštovanjem

Josip Höfferle, urarski mojster

v Kočevju Auerspergov trg št. 94 (Kranjsko.)

Jedino pravi BALSAM

(Tinctura balsamica)

iz lekarni pri „angelju varhu“
in tovarne farmacevtskih pre-
paratov

A. Thierry-ja v Pregradi
pri Rogatec-Slatini.

Preskušeni in potrjeni od zdravstvenih
oblastev.

V svrhu varnosti ob-
laststva pred ničred-
nimi ponarejanji nosim
od sedaj nadalje to-le
oblastveno registrova-
no varstveno znamko.

Najstareje, najpristneje, najreelneje in
najceneje ljudsko domače zdravilo, ki
uteši prsne in plučne bolezni, želodčen krč itd. ter je vpo-
rabno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka
steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja trdka
Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“. Vsak
balzam, ki ne nosi zgoraj stoječe zelene tiskane varstvene
znamke, naj se odkloni kot čim ceneje tem nič vredneje
ponaredbo. Pazi naj se toraj vedno natančno na zeleno
varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalce in posnema-
valce mojega jedinega pravega balzama, kakor tudi prekupce
nič vrednih ponarejenih, obétnstvo varajočih drugih balza-
mov, zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi
zakona o varstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga
mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na
angelja varha lekarno A. Thierryja v Pregradi
pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic
stane franko do vsake avstro-ogrske poštne postaje 4 krone,
v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic
4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih
steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti pred-
plačilu ali poštnemu povzjetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšnje zeleno
varstveno znamko, katero mora nositi v znak pristnosti
vsaka steklenica. (139-17)

Adolf Thierry, lekarnar
v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

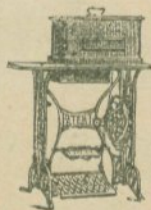
Nakup orehovega lesa.

Holzmanufactur (Lesna trdka) Vrbovsko kupuje
orehov les brez grč, postavljen na postaje dolenske
železnice, po 100 gld. od vagona t. j. za 10.000 klgr.
Ponudbe sprejema oskrbništvo Ruprčevrh pri Rudolfovem.

Tovarniška zaloga
šivalnih strojev in biciklov.

IVAN JAK,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Ceniki na zahtevanje brezplačno in franko.

Zastopnik za Metliko in okolico:
Friderik Skušek v Metliki. (131-18)

PRISTEN

Cena zavoju 25 kr. (50 vinarjev)
vsebinska 500 gramov.

V svojo lastno korist naj zahtevajo in
jemljejo kupovalci le take izvirne zavoje.

Trgovskega učenca dobrih staršev, kateri ima ve-
selje do trgovske obrti in da razume vsaj nekoliko
nemškega jezika in pisave, star 14 do 15 let, sprej-
mem v trgovino mešanega blaga. Jakob Šega, Škocjam
pri Mokronogu. (46-3)

Oves, „Willkomm“.

Ta izvrstna vrsta težkega ovsa obrodi v vsaki
zemlji prav dobro in se je pokazala kot najzgodnejša
in najrodovitejša; ima visoko in prav dobro krmilno
slamo in ne poleže. Ker se mora ta oves jako redko
posejati, zadostuje 50 kg za en oral. Razpošilja se z
vrečico vred 25 kg za 5 gld., 50 kg za 9 gld. 50 kr.,
100 kg 18 gld. — Vrečice, ki imajo 5 kg pošiljajo se
poštne prosto na vsako poštno postajo za 1 gld. 70 kr.

Oskrbitvo grajščine Goliče pri Konjicah
na Štajerskem. (61-2)

Posestvo na dobri priliki, deset minut od fare
Šmihel in pol ure od Novega mesta
obstoječe iz hiše v dva konca, z vsem gospodarskim
poslopjem, njiv, treh travnikov in hoste, je iz proste
roke, po nizki ceni, po dogovoru tudi na obroke na
prodaj. — Več pové posestnik Jože Gulič, v Regerčji
vasi št. 12. pri Novem mestu. (49-3)

Lepa obokana klet je za nizko na-
jemnino koj od-
dati v Novem mestu št. 157. (2-6)

Stavišče, na katerem stoji trdno zidan, obo-
kan hlev, in pri katerem je tudi
nekaj zemlje za vrt, v sredini mesta, se pod ugodnimi
pogoji prodaj. — Več se izvé pri posestniku hiše št. 150
v Novem mestu. (64-2)

BILANCA

posojilnice v Črnomlji, registrovane zadruga z neomejeno zavezo.

Imetje	gld.	kr.	Dolgovi	gld.	kr.
Inventar	234	—	Zadružnikom 1672 deležev po 2 gld. . .	3.344	—
Dana posojila	220.781	08	Hranilne vloge . . . 220.064-13 gld. }	228.926	57
Pri drugih denarnih zavodih je naloženih	20.000	—	Kapitalizovane obresti 8.862-44 gld. }		
Nevzdignene obresti od naloženega denarja	913	81	Predplačane obresti za 1898	1.972	01
Zaostale obresti	3.722	85	Nevzdignene dividende	868	52
Še nepovrnjeni prehodni zneski	263	82	Izposojilo zadruga	10.000	—
Vrednost tiskovin	59	48	Vstopnina za rezervni zaklad	104	—
Gotovina koncem decembra 1897	624	80	Čisti dobiček	1.384	74
Skupaj	246.599	84	Skupaj	246.599	84

Dohodki 148.845 gld. 04 kr. Izdatki 154.265 gld. 46 kr. Skupni promet 303.110 gld. 50 kr.

Stanje rezervnega zaklada: 12.518 gld. 30 kr.

Račun zadružnikov:

Koncem 1896. bilo je zadružnikov . . .	1.095
Leta 1897. jih je pristopilo	52
Skupaj	1.147
Ker jih je pa leta 1897 izstopilo . . .	17
Bilo je koncem 1897 zadružnikov . . .	1.130

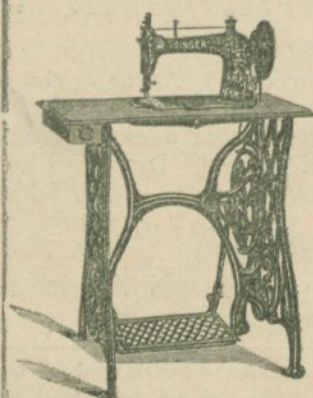
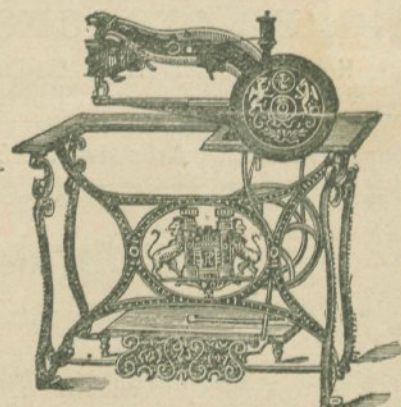
Račun deležev:

1130 zadružnikov ima	1635 deležev po 2 gld. = 3.270 gld.
17 l. 1897. izstop. zadružnikov ima	17 deležev po 2 gld. = 34 gld.
20 v prejšnjih letih izstopivših zadružnikov ima še nevzdignjenih	10 deležev po 2 gld. = 40 gld.
Skupaj	1672 deležev po 2 gld. = 3.344 gld.

Anton Jeršinič l. r.,
ravnatelj.Karl Müller l. r.,
odbornik.Avgust Kunc l. r.,
odbornik.Martin Malnerič l. r.,
odbornik.

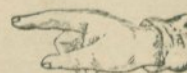
(72)

Račun pregledala, s knjigami primerjala in v redu našla:

Janko Puhek l. r.,
računskega pregledovalca namestnik.Franc Šetina l. r.,
računski pregledovalec.**Berite!****Singerjevi šivalni stroji**

so izkušeno le najbolji in se dobivajo v Novem mestu pri

(91--1)

Medvedu.

Priporoča pa tudi kolesa, in svojo novo založeno trgovino z oblačilnim blagom.